

діло

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конте почт. шадн. 143322
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор при-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 год.
Чвертьріччю 14-00
Півріччю 28-00
Річно 48-00
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці І мандр.
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 год., Німеччині 7-50 год.
Швейцарії 8 шв. фр., Чехослова-
ччині 10 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 год., Австрії 7-50 год.—
Зина адрес і год.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-24.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

За господарське оздоровлення середуші Європи.

Наддунайська конфедерація в концепції французького прем'єра.

(Регіональні порозуміння. — В чому суть французької ініціативи? — Засадничі думки меморі-
алу. — Польща нова блоком. — Труднощі.

Проект Тарді, опублікований у формі відпо-
віди на поклик австрійського канцлера Буреша
дня 3. II. м., а локалізовані в меморіаль-
врученню в Женеві австр. міністрів загр. справ
Саймонові, в Берліні німецькому урядові через п.
Франсоа Понсе, як той урядові італійському,
цей проект викликав пристрасні полеміки у пресі
і посередив довкола себе увагу Європи, якщо не
світа.

Вихідною точкою цього проекту є критична
ситуація Австрії в Угорщині, на яку звернув
увагу фінансовий комітет Ради Союзу Народів в
останньому своєму raporті. З уваги на те, що
згідно з загальним переконанням „ситуація цю
спричиняла не так світова криза, як у більшій
мірі відносини між двома країнами до їхніх сусідів
і наслідки вже від давня виривають всякі проєк-
ти, аби в середуші Європи (до якої вчисляють
теж Балкан) створити якісь господарський
блок і тим вирівняти сотні всяких суперечли-
востей, що виростають на ґрунті державних суверен-
ностей і амбіцій.

Зрештою така до регіональних порозуміння
ароляється не тільки в середній Європі. Ось
скільки-то заклали митне порозуміння чотири
надбалтійські держави: Литва, Латвія, Естонія і
Фінляндія, зобов'язуючись взаємно не робити со-
бі труднощів у торговельних взаєминах. Голосно
говорять про скандинавський блок, який мабуть
дочуть англійці втілювати до свого імперіального
блоку, даліше про блок Бельгії та Голландії, до
якого малаб влітак Франція прихилитися і т. д.
Отже, як бачимо, справа не має прикмет новини
і тому не в цьому її сенсаційність. Річ у ініці-
ації і концепції.

Ініціатором середньо-європейського блоку
став цим разом французький прем'єр Тарді.
Боли пригадаємо, скільки дипломатичних хит-
рощів уживала недавно Франція, аби після у-
спішного сторпедування австрійсько-німецької
квітної унії не допустити до „наддунайської фе-
дератії“, як вона фінансово розмешдралась (оче-
видно, покищо на словах), тоді зрозуміємо, в
чому посмак сенсаційності. Франції йшло про
те, аби вона дала почин справі, яка вже давно
моргіла, а тимчасово оформила її так, як її (Фран-
ції) потрібно. Вискажується ще простіше: Фран-
ція замало на тім, аби роль німців у сер-євро-
пейському блоку була якнайменша, нею закрес-
лена, а Австрія пошулась „аншлюсових“ думок.

Позивувідні є посміх і енергія, з якою Тар-
ді взявся до діла. Він встиг уже розмовитися з
англійцями, німцями та італійцями та заповни-
ти собі їхню згоду, а німцями, які зайняли
нижнє становище.

Приглядуючись ближче засадничим пунктам
меморіалу. Своїм речі:

- 1) Австрія, Угорщина і Чехословаччина за-
ключають економічний союз, базований на нових
словах і трактатах, які регулюватимуть у бу-
дущий час взаємини на нових основах.
 - 2) По союзу того можуть повстунити теж іні-
ці держави з „виступленням Польщі, при чому
стрижком і відставкою союзу є з галазіи держави.
 - 3) Франція заявляє, що готова прийняти в фін-
ансовою допомогою об'єднаним державам, якщо
цього буде здійснено.
 - 4) Англія, Франція, Італія і Німеччина зоб-
ов'язуються, що не будуть внаслідкувати алазано-
то союзу, особливо в парні митної політики.
- Чималою сенсацією в дії концепції є відсу-
вння Польщі поза риниц нового блоку. Це є
просто загрозка, тим більше, що автором концеп-
ції є французький прем'єр і що Польща теж
завжди думає про регіональне господарське порозу-
міння, віддаючи собі усе більше в арестації
Польщі вона ж була навіть дуже активна в
1930-31 рр. у реалізуванні ідеї порозуміння.
- Пригадаймо історію нахотів біля організації
аграрного блоку. Починаючи від конференції в

Женеві в березні 1930 р., ця справа обговорюва-
лась у Буварешті (двічі в липні і жовтні 1930),
у Варшаві (серпень), у Білгороді (теж серпень),
унов у Женеві (листопад) та врешті в Софії в
грудні мін. року. На всіх тих нарадах Польща
обстоювала необхідність аграрного блоку, до
якого належати мала теж Німеччина. Та в на ос-
танніх конференціях, що відбулися в останніх
тижнях у Бріні та Буварешті брав участь поль-
ський делегат. Аж тут нечаяно така несподіван-
ка: сер-європейський блок без неї.

Звернувшись у польських колах, яке речі
відстоюється у пресі, зовсім оправдане. 25
відсотків закордонного товарообігн Польщі за-
цікавлені в у краях, що малиб увійти в алази-
ний наддунайський блок, сотні ніток важуть
Польщу із південними ринками, так що втрату
їх не можнаб нічим врекомпенсувати.

Та до здійснення цього проекту ще дуже да-
леко. Франція радить Чехо-Словаччині, Австрії

Спеціаліст у недугах жіночих, полозових
і оператор

Д-Р К. ВОЄВІДКА

СТАНІСЛАВІВ, ВУЛ. ЛИПОВА 1,

вернувся та ординує від 3—5 (окрім неділя).

та Угорщині наперед самим угадати взаїмну
господарську платформу, якаб дала можливість
істнувати блоку. Але угадати, очевидно, по
ліній концепції французького прем'єра, бо тільки
тоді прийдє... фінансова поміч. А концепція в
того роду, що вже викликає сиротини і застере-
ження заінтересованих народів. В Австрії не лиш
„аншлюсовці“ бунтують, але й господарські
кола, які а олімпі в руках долавають нежитте-
здатність проєктованого блоку. Теж саме і на
Угорщині. Оліг із визначилих уторських пос-
лів, б. міністр бар. Штерені оголосив у „Наше Фра-
Прессе“ статтю, де розав цілу низку труднощів
для здійснення „наддунайської концепції“, такої,
як це пропонує Тарді і заявляє, що для Угор-
щини необхідною є участь у блоку також Італія
і Німеччина.

Так, труднощі справді будуть великі.

Іж. В. П.—вч.

Історичні дотепи про Бріяна.

У знаменитій книжці графа Карза Сфор-
ци „Постаті і творчі сучасної Європи“, ви-
даної у мін році одночасно по англійськи,
французьки і німецьки, окремий уступ при-
свчений особі помершого позавчора Ари-
стиди Бріяна. Автор дає викраду характе-
ристичну того французького державного ді-
ла, ілюструючи її низкою фактів, які рад-
ше подобають на анекдоти, з тим, що не а-
некдоти правдиві, анітнчів. Виходяємо
з того нарису кілька таких моментів, ціка-
вих для найширшого загалу читачів.
Прим. Ред.

ФРАНЦУСЬКІ УРЯДОВЦІ — І ЖАННА Д'АРК.

„Я (себто гр. Сфорца. — Прим. Ред.) розмов-
ляв раз з Аристидом Бріаном про деякі дошкуль-
ні розпорядження органів французької влади
проти італійських селян, які пішли на те, щоб
купувати на широку мірку землю у старій про-
вінції Гасконії. Ці розпорядження видалися мені
непотрібно націоналістичними, тим більше, коли
звернути увагу, що Гасконія лежить далеко від
італійських Альп.

„Правда, правда, — признав Бріян, — наші
урядовці завняли такі наполохали... Не зовсім так,
як із Жанною Д'Арк. Навіщо вона витратила
стільки енергії на те, щоб вигнати англійців?
За кілька генералій ми булиб проковтнули їх, —
і яка не чудова раса булаб тоді вийшла з нас!“

У тому вислові — весь Бріян: його гордість
на Францію, але не націоналістична самолюбна
гордість, а радше радісна певність, що фран-
цузькі традиції, французька психологія, фран-
цузька життєва сила, подібно, як старі Атея і
ще старший Китай, врешті-решт завжди захо-
плять усіх чужинців і напасників...

КРОК БРІЯНА — ЛЬОЙДА ДЖОРДЖА.

„Француз — народ інтелектуальний, логі-
чний і письменницький. Французи гияються
переводом духовного наладу, ба навіть лише по-
знаки якогоєс духовного наладу. Коли у 18. ст.
одн французький драматург переклав кілька
драм Шекспіра для Французького Театру, він
заповів обережно у програмах, що поез „відпо-
відно до французького смаку оброблені і політ-
шені“. Але видно ця обрібна не була достаточ-
но добра. Коли Отелло в останній дії крикнув: „ху-
стинка“ і яказав при цьому на алозаний докан
Деадемооний зради, вся публіка вибухла голос-
ним сміхом. Як можна серед трагічної історії ка-
зати про так звичайну дрібничку, як хустинака
до носа! Слідуючого дня критики вказали в при-
тиском на те, що перекладач повинен був виба-
рати слово „серпанок“ чи якийсь інше подібне, біль-
ше підходяще слово.

Але Бріян — це не є літературний, логіч-

ний дух Бріян є мрійником, депо дієвим мрій-
ником, який гляить лише в будуччину та мало
п'являється безпосередніми логічними зв'язками.
Хоч як мало віро у так званих расовій питоме-
ности, а проте глибоку основу його forma mentis
можу добачити лише у факті, що Бріян своєю расою
походить з Британії. Він є кельтським, зов-
сім так само, як по дитинстві боні наладу кельтсь-
цем є Лавін Льюїс Джордж. — Льюїс Джордж,
який має з Бріаном так багато чого спільного,
дарма, що про цю спільноту може обманути мо-
мент, що французький державний діяч є лідером
Мтні без особистого голозу влади, чого сами
не можна сказати про британського вождя лібе-
ралів...“

ОДНА ДИПЛОМАТИЧНА РОЗМОВА.

„Ного велика воєнна ідея, експедиція до
Сальоніа, стала вирішеним фактом. Франція і
Англія погодилися вислати однакову скількість
дівизій. Конференція у Кале мала управити всі
потребні.

„Рантом у Кале піднівся з місця Аскайт —
так оповідав мені Бріян, з ніколи непогаслим
огарком папіроски в устах, — та заявив в одна-
ково зрочистому, як теж ліжковому тоні: уряд
Пого Брит. Величества обміркував, кияля, справу
ше раз і прийняв до висновку, що буде краще
не влягтися у „срок в тречку“ на Схолі. Я поди-
вися довог на Аскаїта і інших англійців та крик
голову майнула мені одна думка. Але я сказав
лише таке: „Ну, добре, — не говорім про це біль-
ше“. — Як ви це розумієте? — спитав задоволено
Аскайт.

— Мені здається: коли ми поставили тут
перед таким добре передуманим рішенням нашат
бритійських союзників, то не маю що більше ка-
зати про цю справу.

— Але чейже чотири французькі дивізії є
уже в доорді до Сальоніа.

— Так.

— Алеж вони ідуть на певну загибель.
Поскільки ми знаємо від грецького уряду,
ви можете бути спокійні, що їх не сторпедують,
лишо вони дістануть наказ заперити до Марса-
лії і Тульону.

— Саме тому, пане Аскайт, вони вичалять.
Бо ті обидва є найкращим доказом, що там бо-
ється їх вичалення.

Аскайт переграв засідання. Він має коротку
приватну розмову зі своїми британськими тола-
ришами, і в пів години пінише вернувся та
заявив:

— Ми вирішили вислати до Сальоніа стіль-
ка дивізій, скільки хочете.

А Бріян додав:

— Я відступав не від самого початку...

„МІР КЛЕМАНСА“.

„Коли був у житті Бріан якийсь день, в якому він почув, що справді причинився чимсь вартісним і благородним до історії свого краю і Європи, день, на який він справді гордий, то це напевне день, в якому вдалося йому в Ліонарді покласти підвалини під мир порозуміння між Францією і Німеччиною та — бодей до деякого ступня — аступити вересакський мир, який, в наслідок найбільшої пертурбаційної помилки в 1919 році, аніпаєно без такої свободної виміни думок з одної з договірних сторін.“

Не вважаючи на трохи штучно-святоточний настрій, який тоді панував у Франції, Бріан цілком не робить з того тайни, що він осуджує мир з такого виду. „Знаю, що ви не терпите мого миру“, муркотів одного дня Клемансо, який тоді був ще прем'єр-міністром, до свого попередника, стріснувши його в кульоарах французького парламенту.

— Цілком слушно, любий друже, — відповів лагідно Бріан, у своїй поблажливій формі. — Не люблю вашого миру; він справді подібний до вас. Він насунув будучино капелюх за пухом та посипав грубу палицю і бадьоро нем вимахує у вододує...

„ЗРАДНИК“ і „ДЕЗЕРТИР“.

„Мені здається, що головною підставою успіху Бріана в його штука переводити компроміси, різка штука в краю з такою строгою ментальністю, як Франція. У кожній політичній країні він амірковує негайно те, що вийде, а не те,

що розділює; а що не приважує ніякого значіння до зовнішніх форм, він завжди готов піти на зустріч противникові і признати йому уступки, — очевидно: мінімум уступок. А всеж, він зробив ними перший крок і тим проотим фактом створив атмосферу примирення.“

Коли він нічого не може дати, то всеж находити якусь штучку, щоб роззброїти ненависть. В 1926 р., перед кабінетом Пуанкаре-Бріан, президент Республіки доручив йому місію скласти власний кабінет. У тому часі спеціально не любив його в соціалістичній партії. Серед схвального настрою соціалістичні члени парламенту виявили знову своє старе пересердя супроти партійного „аралника“ і „дезертира“. Але Бріан мусів з ними рахуватися. Шож він зробив? Безтурботно пішов до них особисто, до їх конференційної кімнати, де вони, численно зібрані, зустріли його ледово-холодно.

Бріан відразу зіркував, як стоять справи, побало сів і сказав:

— Так, анаю, я — аралник і дезертир. Слушно. А тепер, мої панове, чи не добре було би поговорити нам про наші спільні актуальні інтереси і журби?

Француз, який може протиставитися несподіваному дотепові, ще не народився. Усі засміялися і — щоби буквально зацитувати, що мені сказав один французький парламентарний лідер, який був присутній на тому засіданні і мімічно представляв-відтворював ту оцну — „всі раптом полюбили його“...

ЗА ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ ГОЛОДУЮЧИМ УКРАЇНСЬКИМ СЕЛЯНАМ.

(З промови сенаторки О. Кисілевської, виголошеної в сенаті при дебаті над бюджетом міністерства праці й суспільної опіки дня 4. березня 1932 р.)

Ціла дискусія в часі нарад над бюджетом міністерства праці й суспільної опіки крутилася головню біля міського безробіття. Натомість не посвятили в ній ніякої уваги потребам сільсько-пролетаріату, піпролетаріату і малоземельного селянства, хоч їх нужда не менша від робітничої по містах. Виглядало це так, якби Польща була виключно промисловою державою, а не на 70% рілляною. Це просто важко зрозуміти, що уряд не журиться долею тих, що становлять підставу сили народу, й котрі дають найбільше рекрут, найбільше піддержують скарб держави своїми податками і виживають людність міста. Діється це хіба тому, що селянство не є так вповні станово зорганізоване і через те не має тої сили, щоби від держави так рішуче зажадати допомоги, як це робить робітничтво міст. Одне це не може бути причиною, щоби байдуже дивитися, як селянство гине з голоду, як дегенерується через те ціле покоління. Уважаю цю справу так важною, що міністерство праці й суспільної опіки не може

перейти над нею до порядку денного, бо воно є обов'язане журитися за долю цілого народу, а не одної його верстан.

Порушу тут справу положення українського народу, котрий як знаємо на 87% є народом селянським, а положення його є важче ніж усіх інших. Передовсім у нас є перелюднення — рівне крайнам промисловим, а з тої причини нужда. Вже перед війною на наших землях постійно не вистарчало поживи на суму 70-ти мільонів австр. корон річно. Цей харчевий дефіцит покривали ми зарібками сезонної та заморської еміграції. Нині це цілковито припинилось. Додаймо, що на нашому терені нема фабричного промислу, а промисл нафтовий, сільний, сірниковий, що був у Галичині, доведений до занепаду. Отже про ніякі хочби найменші зарібки, або користування з допомоги для безробітних, із кас хорих і т. п., що має фабричний промисловий робітник, — нема мови.

В наслідок воєнних операцій, що на нашій землі беззастанно відбувалися, наш край цілко-

Найкраще взуття

купуйте тільки в нововідкритому магазині

М. ПСТРУХОВА

Львів — Галицька 11.

— Пірничні попси елевів Музичного Інсти-

титу знищений. Шкоди, які ми потерпіли на наших землях доходили до сім мільярдів, а в самій Східній Галичині 3 1/2 австр. корон. Ми не дістали ніякої допомоги на відбудову. Наш наріз відбувався власними силами, а також без помічі уряду, а радше мимо ріжних перешкод з його сторони (про що ми багато разів в промовах й інтерв'юх згадували) розбудовує також своє культурне життя. На жалі і в тій великанській нашій праці — ми позбавлені навіть дешевого державного кредиту. Що правда в світ пустили поголоску про 46 мільонів зол. кредитів для Східної Галичини, а з тих касових скарбів наш селянин не отримав нічого, бо чейже тих 69 тисяч золотих на 7 мільонів українського населення, як це було в дійсності, хіба годі брати в рахубу. Наслідки цієї політики є такі, що наш селянин впав у руки лихварів. Підтеперішню пору довжиків не в силі платити не то капіталу, а й відсотків і в наслідок того останки селянського майна йдуть на ліхтарію. Одне це держава не вважає за конечне вмішати-ся в ці справи та вкоротити орії лихварів.

Сама держава без милосердя стягає непропорціональні до теперішнього положення рілляництва податки, які це дає розпарту адміністративним властям, щоби в тому аажкому часі не переслідувати наших селян ріжними адміністративними карами часто, як знаємо, з політичних мотивів. Держава не йде з допомогою населенню хочби обниженням ціи соли, цукру та сірника, що є державними монополіями.

Важке матеріальне положення українських селян у Галичині погіршили ще дві причини. У горах перейшли через хлопські поля страшні виливи рік, які в двох роках наробили шкоди на більше як 70 мільонів золотих. Гірських потоків не тільки не регулюють, але через вируб лісів спричинюють небувалі за давніх часів катастрофи. Деяким селянам вода забрала все майно або велику його частину. В своєму часі зїзджали комісії, оглядали, оцінювали, записували шкоди і... на тім скінчилось. Минулого тижня була в мене депутація таких зруйнованих селян і з розпучкою питала, що їм робити, щоб бодей частину цих оцінених сум дістати?

На долах багато нужди в Галичині спричинила пацифікація і потерпіли культурні товариства, потерпіло теж невинне населення. В тисячках господарств знищено приготівані на зиму й весну збіжжіві запаси, господарські зряди, будинки, одіж, а в додатку людське життя. Це важко відбулося на дальшому житті...

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 11. БЕРЕЗНЯ 1932.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Шевченко

в західньо-європейських перекладах.

У двох моментах завертаємо ще постійно до Шевченка: у шорічні роковини та коли думаємо про закордонну пропаганду нашої справи. З одного боку підшукуємо щораз то нові риси величчя Шевченка, а другого вважаємо по величчю одним із найсильніших козирів пропаганди.

Серед тих намагань відлати поклін постійно повторять вряди-тоди думку, що вже пора перекласти „Кобзаря“ на європейські світові мови. Погляд на переклади характеризує у нас найкраще факт, що навіть самі земляки почувають себе в спроможі братися за таку працю. Нелегко розяснити їм таку просту правду, що переклад мусить стояти на рівні сучасної поезії в даній літературі і що перетворити таку своєрідну поезію як Шевченківську для цього треба бути неабияким майстром слова. Навіть інтелігентні літературні статті наших дітяч і професорів у західньо-європейських мовах не мають найменших даних, щоби звернули увагу аніація на невідомого поета. Бо вони не виходять із духовних потреб чужинної літератури, не знають аудиторії, до якої звертаються і стоять осторонь актуальних проблем творчості.

Великих поетів відкривають і вносять у свою літературу тільки великі поети.

Досі Шевченко не зіймався справжнього перекладника в німецькій, французькій, англійській або італійській мові. Невисленим перекладач в цих мовах — аматорські спроби. Коли ми, українці, читаємо такі переклади, то в думці повторяємо собі оригінал, і підлаємось омані „ліричності“. Сидю вширше коло хати“. „Дніпро і кручі!“ промовляють до нас усією гамом поетичних образів і віжних почувань, для чужинця жони чужі,

Зрештою, чужинець шукає в перекладі в першій мірі того, що в кожнім оригінальним творі: новини, погиту таланту, що захоплює тонами досі невідомими.

Досі найкращим перекладом Шевченка у західньо-європейських мовах вважають німецьку збірку Юлії В'ргіній. Та саме тому, що прізвище перекладачів не існує в історії німецької поезії, зовсім природно, що прізвище Шевченка не існує в німецькій критичі, хоч би як цитата, натяк, пригадка.

Друга щодо величчя збірка в англійській мові п. а. „Український Кобзар“ американця А. Д. Галтера вилала в Вільнігу (1922 р.) — це майже педагогічні зразки, як перекладати не слід. Із поезії Шевченка залишилися там тільки ті самі слова, наче в словнику і похвально даремне зусилля будувати з них строфи.

Досить приріняти із ними шість поезій перекладених англійкою п. е. Е. Л. Вольніч, щоби бачити ріжницю. „Минають дні, минають ночі“... а її переклад це вже бодей якась поезія, хоч як важко збагнути а неї великого поета“).

Італійці, так само як французи, обмежуються до ритмічних прозових перекладів; у 99 пред. перелишюють дослівний чужий прозовий переклад не розуміючи оригіналу. Італійська мова могла би перша найбільше наблизитися до оригінальної форми Шевченкової поезії: вона має ту саму широкую скалу змінних наголосів, що наша.

У бібліографії франц. перекладів Шевченка“*) не наїдемо досі ніодного перекладу, що міг би перелати французам чар і оригінальність Шевченкової Музи. Правда: українська природа

*) Вони вийшли окремою збіркою в 1911 р. з життям Шевченка та перекладом із Лермонтова поєми про Калашнікова.

**) Цю бібліографію авадли і Боршак і вона має лийти заходами Комісії Шевченківства при „Науц. Тов. ім. Шевч.“ у Львові.

та історія грає в цій поезії таку велику роль, що чужинцям нелегко її зрозуміти. Та саме тому національні поети потребують ще більших перекладчиків, ніж поети „космополіти“ в роді Данте, Сервантеса, Байрона або Гетого.

Читаючи „Кобзаря“ підлаємось чарові нашої народної поезії; одоманитість рим в історію них думках, улюблені рефрени „думок“, своєрідна символіка, зв'язана із народними віруваннями та побутом — це все неаарозумілі атрибути краси для чужинця, що живе іншою історичною та літературною спадщиною. Навіть коли сучасний поет перекладає другого сучасного мусить застатити символіку, що розитися а асоціації, авадли й поодинокими словами в даній мові, зовсім іншими аасобами.

Навіть наркотики впливають неоднаково на різні народи; опій, горілка, вино, рум, а навіть кава та чай мають ріжну силу відповідно до того як до них звикав їх якийсь наріз і серед яких умовин. Поезія теж наркотик... „Воля“, „кайшан“, „сонце“ й „віконце“ не мають зовсім того значіння для французів або англійців, що для нас; часто там, де одні із них настрояють нас романтично або боєво, чужинець находити тільки інтерту клішу, висортювану а літератури.

Не досить, що „Кобзар“ має спільність найвищих ліриків та патос, які відживають, мон тут за еозиткою і संबололюбів поринок; треба, щоб його відкрив великий поет як новий світ образів і віжних. А популярність імені Шевченка зовсім іша справа. На найкращу поезію приходить і коли мова, як і найдурніша мова має а собі дещо а туги за поезією.

Шевченко як поет не може стати відома в європейській літературі раніше, ніж його: європейські письменники почнуть читати української мови. Коли лехто зі земляків скаже, що це доведеться жити за довто, лехта розкаже себе тим, що майже а усією славянською поезією досі небагато краше.

**Закон гігієни проречистий:
здорові зуби, віддих чистий**

уживайте

Паста Odol

Наші гуманітарні Інституції як Товариство Опіки над Дітьми і Молодою, Вакаційні Оселі, Сиротиниці, Захисти, Діточі Захоронки, Поради Матерей і т. п. майже без вибіски позбавлені допомоги держави, через що не можуть наслідати дати такої допомоги, яку хотіли б дати.

Отже дуже побіжно й не повно переказані причини, наслідком яких наше село найтяжче дізналося теперішню кризу, а тому то йому потрібна негайна допомога. Нині з нашого села надходять вісті, від яких кров у жилах морозить. Ось у газеті „Діло“ з 2. березня, подає о. Семен Кудачинський, голова парохіального Комітету помічч безробітним і голодуючим, страшний образ нужди, яку справив особисто в громаді Угерці Винавській. У багатьох селян, обтяжених родинними нема ні зерна збіжжя, ні одної картоплі. Численні з них вже хорі з голоду і зима, бо їх хати й серед морозів неопалювані. Все це зарібники або малоземельні, що, не маючи майна, не встигли позичити ані соку. Роботи теж не знайдуть. У цьому селі нараховано дослівно 180 голодуючих осіб. Місцеве населення само бідне, не в силі їм допомогти, а в додатку в літі град цілковито знищить їм засів.

З цілої збірки на голодуючих зібрано в селі тільки, що розділено між голодуючих по три кілограми збіжжя на особу. А що буде далі? Там там є діти, що як пишуть, ходять наче зачеплені, ослаблені, вихуділі, близькі голодової смерті. Чи на це має бути глухим міністерство труп. опіки. Так є на долгах, де всеж таки наїд ніколи не був без кусника хліба, як це буває в горах, де земля не родить збіжжя, а наїд жвакодіє з зарібків або з сезонної й заморської еміграції. Парохіальний Комітет помічч безро-

бітним і голодуючим гірського села Криворівні, видає відзвіту, підписану священником о. Амброніком і учителем Кісертном, в якій просить до- домоги для того села, яке живе в останній лужді від часу повені 1927 р., коли то вода знищи- ла його урожайні, низько положені землі. Під- писані відвідали в тому селі всі біди гуцульські хати та знайшли 49 родин без одної картоплі, без зерна збіжжя. Люди живуть з жербою між сусідами, які теж не мають кусника хліба. В од- ній хаті знайшли півнагу жінку з дитиною, ко- тра сиділа голодна в хаті неопаленій від трьох літ, бо не мала сили вийти шось вижебрати й призбирати на опал. Збірки того Комітету не переходять 30 зол. у місяць. Комітет безрадий в обличчя такої великої нужди. Ітак діється всюди на Гуцульщині, Підгір'ю, на долгах. — Отже в ім'я людяності й прав, які нам прислу- гують, ждаємо від міністерства праці й сусп. опіки, щоби потребуєчим поспішило з негай- ною допомогою. Не вільнож державні фондами, які складає весь наїд, а в тім і наш україн- ський, який, як відомо, творить майже четве- ртинув населення тої держави, розпоряджати так, щоби навіть у такій вибіжково грізній ситуації не брати того населення в рахунок. Наш наїд твердий, терпеливий, але не можна забувати, що голод не є добрим дорадником. А є в дер- жаві особливо на наших землях джерело, які з пожитком для населення і держави можна обер- нути в користь голодуючих. Є то як вже згадав п. сенатор Павлаковський, суми видавані на по- ліцію і конфілітентів. Краще обернути ці фонди на шляхотніші цілі. Це і матеріально і морально принесло б більш користі як ті, які вони їй те- пер віддають. А бувби то фонд не малий, може не одного вирятуюв би від голодової смерті.

З уваги на те сьогодні в Лондоні надіють- ся, що „Бенк оф Англенд“ обнижить у дальшому дисконтову стопу до 4%, а також надіють на скору стабілізацію.

Н-ич.

Нова п'ятилітка.

Доповняючи нашу статтю п. п. „Останній рік п'ятилітки“ подаємо напрямні нової радян- ської п'ятилітки, яка буде тривати від 1933—1937 року.

Завданням цієї п'ятилітки під політичним оглядом є знищення капіталістичних елементів і загальні ліквідація поділу суспільності на класи. Під оглядом господарчим плануються збіль- шення машинової продукції в 1937 р. на 3—3½, разів у відношенні до плану в 1932 р. Продукція вугілля повинна у 1937 р. виїхати 250 мід. тон (дійсна продукція 1931 р. 57,6 м. т.), нафта 70—85 мід. тон (1931:22,3 м. т.). Електрична енергія повинна бути збільшена в 1937 р. до 100 мільярдів КВг (план на 1932 рік 17 мрд.). Заля- чених ліній мають абудувати протягом цієї п'ятилітки ок. 30.000 км. Продукція збіжжя в 1937 р. повинна виїхати 130 мід. тон. Досі виїхала вона пересічно 75—80 мід. тон.

Помимо дуже високих продукційних планів цієї другої п'ятилітки радянський уряд дещо обмежив її розмах. Тимчасові дані нової п'ятилітки оголошені в половині минулого року були вича- тло вищі. Після цього тимчасового плану устано- влено продукцію на 1937 рік: для чугуна на 60 мід. тон, для вугілля на 550 м. т., для нафти на 150 м. т. і т. д.

На обмеження плану другої п'ятилітки впли- нуло неперевне виконування першого плану протягом двох останніх років. Продукція деяких галузей радянської промисловості в 1931 р. не тільки не збільшувалася, але у відношенні до 1930 року викидає навіть зменшення.

Очевидно не треба забувати, що це тільки план, а радянські плани значно переходять межі дійсної спроможності.

Волод. Тезович.

У ч. 52. 1. часті статті „П'ятилітка“ помилко- во в таблиці: Імпорт 845,1 мід. — має бути 645,1 мід.

Ширіть наш часопис!

Несподівана звижка фунта штерлінгів.

Сензаційною подією на фінансовому ринку є нагальні скачки курсу англійської валюти. Показує вони вже в понеділок на лондонській біржі, яка занотувала кінцевий курс фунта в відношенні до долара 3.53 проти 3.51½, в суботу 89.81½, проти 89.31½, в суботу в відношенні до франка. Салідоного дня, у вівторок, госса про- довжувалась із години на годину, так що вчором завили вже за фунта 3.71 доларів, або 94.75 франків.

Як причину цієї небувалої звижки недавно адепресіонованого фунта подіють утечу ан- глійців від чужих валют, а тим самим зріст їх- нього ковіря до краєвої валюти та великі інве- стиції французьких і американських капіталів у британських пенних паперах. Ці надмірні алока- ції чужих капіталів уважають в Англії явищем некорисним, бо вони можуть спричинити над- мірне вивчання курсу фунта, що підрізало б на- ново британський експорт.

ФЕБЛЕТОН „ДІЛО“ з дня 11. БЕРЕЗНЯ 1932.
СТ. ЛЮДКЕВИЧ.

У сорокліття „Львівського Бояна“. (1891—1931).

(Докінчення)

Крізь домітку „Бояна“ за його 40-літню ді- яльність (Ринок 10, Трибунальська, Ринок 24 і Шмєвчича 5) — пересунулися довгі ряди лю- дей, які сильніше чи слабше, на довгий або ко- ротший час зв'язали свою діяльність із товари- ством. Були це диригенти, композитори, про- водники, організатори прогульок, тихі працюю- чики — бібліотекарі та секретарі, вкінці співаки — хористи та солісти. Нема змоги перечислити тут їх імена, бо вони йдуть вже на сотні, а де- лає й на тисячі. Але ми будим у клопоті навіть тілі, яким хотіли назвати хочби тільки най- чільніші, найбільш заслужені імена, бо виби- рати між ними нераз було би важко, яким ми хотіли бути зовсім справедливі.

Якби прийняти, що Т-во „Боян“ справедливо наділяло своїх найбільш заслужених діячів своєю найвищою нагородою та відзнакою: по- чесним членством, то слід було би на цьому місці назвати ось-яких почесних членів „Боя- на“: В. Шевченка, д-р Ст. Федак, Н. Вахнянина*), Ф. Колясу, Г. Ясенюцьку, М. Волошин, Ст. Люд- кевич, Й. Доманник та І. Рожанковська. Але Т-во „Боян“ вибирало почесних членів пере- вагою зпоміж керманців, голов. диригентів; одначе з цього не виходить, що між т. зв. „ти- кими“ працюючими, довголітніми бібліоте- карями, секретарями або й рядовиками „Бояна“ не можна би знайти людей, яких заслуги для то- вариства були може й не менші, а в деякому ви- рядку — хто зна, чи навіть не більші від деяко- го заслужених почесних керманців.

*) У цьому списку пропущено М. Лисенка, О. Ни- колаєвського, О. Митку та ін. діячів, які безпосередньо в діяльності „Бояна“ не брали, а були означені по- чесними членами йогого сапта.

Ми могли би закінчити тими миломи серцю елегійними згадками минулого „Бояна“, яким перед нами не стояла тверда та важка дійсність та конечність продовжати працю „Бояна“ в тяжких умовах та при зростаючих і змінчи- вих вимогах та химерах сучасного життя.

І тут виринає перед нами відворотна сто- рона медалі: важкі умовини праці в наших „Бо- янах“ та різні інші болячки товариства, на які слід нам тут звернути увагу.

Уже від самого початку існування „Бояна“ ставали перед товариством до вирішення деякі важкі питання, які й від самого почину були не- раз предметом дискусій на засіданнях виділу і загальних зборах, та які і досі залишилися за- відінені.

Перше таке принципіальне питання було: 1) Чи „Боян“ має тільки плекати українську на- ціональну чи пак народню хорому літературу і зводити її своїм головним, коли не виключним репертуаром, — чи стати більше на „інтерна- ціональну“, мистецьку площину, та втягнути у круг діяльності також багату чужинську, західно-європейську музичну літературу? І у зв'язку з тим: чи має плекати виключно народ- ний жанр хоровий „а капелла“, чи також у рів- ній мірі всі інші роди співочих форм пр. біль- ші вокально-інструментальні твори?

Друге не менше важливе питання: Чи то- вариство має служити у першу чергу т. зв. су- спільницьким ідеям, для звеличування всяких національно-культурних свят, у роді Шевче- нківських чи Франківських академій то-що, — чи має плекати музику хорому як мистецтво про себе, щорічними програмовими концертами всякого стилю?

У зв'язку з тими виринало нераз третє при- нципіальне ваги питання: Чи „Боян“ має зали- шитись по своїй традиції надаль виключно хо- ром добровольців-аматорів (хоча й не диле- тантів), чи не було б корисно заступити його хором професіоністів, зобов'язаних до фахової праці, від яких можна би домогтися інтензив- нішої праці?

Нинішнього із тих принципіальних питань штовхалою „Бояна“ і досі не ринням дефіні-

тивно; без огляду на численні дискусії та деякі спроби повести справу в цьому або тому нап'ямі не найближчих сил довести діло послідовно до кінця. Через те і хід праці товариства не йшов в однім напрямку, а хитався між різними зовнішніми впливами. „Боян“ старається вико- нати всі свої „громадянські“ обов'язки, беручи участь, але внаслідок усіх асикі щорічні і при- нагідні святкові свята від Шевченківських до кооперативних свят і духовних академій вклю- чно, та не ставало нераз часу на ювілей для по- мерших композиторів та на програмові кон- церти. До т. зв. „професіонального“ хору наші бояністи ставилися і ставляться у свою іде- яном почуванню — негативно, навіть згірдливо, та боронять твердо принципу добровольчої ідейності; але при цьому забувають, що для осягнення мистецьких цілей добровольці-ама- тори мусять видивити і перестати в житті залізну, хоча й моральну дисципліну та органі- зацію праці, яких у „Бояні“, від почину до нині завжди бракувало, а нераз нестача її просто не дала змоги осягнути верхів мистецтва тим, які до нього разі були вести товариство. Тому і умовини праці в „Бояні“ були завжди і лиши- лись такі тяжкі, особливо для тамуючих дири- гентів, які виступили хору „Бояна“ не хотіли обезцілювати, а вдержати на висоті відповідно до престижу товариства при все зростаючих ви- могах нашої музичної культи. Добре харак- теризує ці важкі умовини праці та неспівність організації у „Бояні“ хочби й цей факт, що го- ловні, які проводили в „Бояні“ десять літ, та ди- ригенти, які вдержали на цьому становищі хочби п'ять літ без перерви, належать до вибі- жки. Очевидно, що усі ці недомагання переж- ивають ще у ледько більшій мірі майже всі наші провінційні „Бояни“, хоча й може не при- йшли їм до повної свідомості свого лиха.

Тому і в цей святочний момент 40-ліття свого існування найстаріше співоче товариство — „Львівський Боян“ побіч гасла: „Наша дума, наша пісня“, — мусить кинути нероздільний із ним гасло: До організації нашого співочого і музичного життя, чого у нас досі не жаль не адалося повести!

Допишувачені з Бережан: Допис за
моратиті на половинку, то помістимо.
Подільський Союз Коопер. у Тернополі
лист зістади, але оголошення в *СВІДОМІ* немож.

Чи є у Львові цензура листів?

Дістаємо такого листа:

На днях дістав я авізо на два заграничні листи, з завіткою, що маю собі сам з почти ті листи відібрати. Приходжу на гола, почти і на мої авіза витягає урядовець зі скритки два пакуетики, завінені в білий папір, обв'язані шнурком і заліковані. Зверху нема ніяких поштових марок, лише адреса; витягаючи це так, наче ті листи хтось приватною дорогою мені прислав. Вже хочу листи забрати і пригланутись ближче, що це за диво, але урядовець не дає, а сам перемілює лямку початку і розгортає опаковку. В середині лист з поштовими марками. Показується, що цей лист з Бразилії від нашого емігранта Сильвестра Калініна, в Куритибі. Той лист дає мені урядовець в руки та просить при цьому перештатувати, чи все в порядку. Хочу листа розрізати, але зауважую, що він лояльними безперервно розтятий. Другий лист був від того самого надавця і в такому стані. Значить, о-

тварено оба листи у Львові, а що там були дрібні гроші в бразильських мільясах, то цензура в обаві, щоб ті гроші не пропали, запечатала в окремий папір та заліковувала оба пакуетики. Це було би в порядку, бо означені в листах гроші я отримав. Але заходить питання, чому цензура листи отримала? Якщо для митних урядовців можуть бути підозрілі пакуетики більші або менші або посилки-друки, то чим може бути підозріле письмо, запечатане, яке важить 20—30 грамів? Невже в такім листі можна пакувати заборонений товар? Навіть нема „підозріння“, що там може бути заборонена лектура, бо в одному листі були 2 чертвиги паперу і один банкнот (50 мільярів), що з копєртою важило 3 дека! Значу ще, що внаслідок цензури і такого доручування листів — посланка йшла 2 місяці з Бразилії, а нормально йде несповна один місяць.

Гр. Гануляк, видавець.

НОВИНКИ

— **Евген Говиконич** веде свою робітню футер у Львові, вул. Домініканська 4. 404 5-5
— **Овочеві шепи** замовляти: А. Терпиль — садівничо-городничі заведення в Задукі, почта Галич. Ціна від 0.50—2.50 зод. за 1 штуку. Жадайте пішників. 4—22

— **Співацьке Т-во „Львівський Боян“** просить нас подати приклад до загального відомо, що проф. д-р Кирило Студинський листом повідомив Т-во, що він виступає з Ювілейного Комітету „Боян“. Виділ Т-ва прийняв це до відомо.

— **Комунікат Видавничої Кооперативи „Час“** у Львові. З днем 5. березня ц. р. припинили ми видавання інформативного щоденника „Час“. Наскільки в найближчому часі не зможемо його реактивувати, оголошено в пресі остаточно ліквідацію видавництва, а всім Вп. Передплатникам, які в платили передплату поза день 1. березня ц. р. повернемо надплачені суми. До того часу просимо всіх наших Співробітників, Передплатників, Читачів і Прихильників узброїтись в терпелівість, що при досвогочасній їх прихильності до нас, дозволить нам перебороти критичний момент. Видавнича Кооператива „Час“, Львів, день 9. березня 1932.

— **Львівська радіо станція** надаватиме сьогодні 10 березня ц. р. в 17.35 год. концерт українськ-літністи Дарії Колесівної.

— **Руханкове Т-во „Сокола-Батько“** улажує у вівторок, 15. III. в год. 7.15 вечором в салі Республічної Палати при Стрілецькій площі Святочний Руханковий Вечір. У програму входять: перегляд вправляючих, вступне слово, вправи вільноруч, серпами, на вис. коні, на поручках, забави й гри, весі, образи на коні, вільні весі. Участь беруть усі чети „Сокола-Батька“. До вправ приграватиме оркестра. Білети в перед-продажі в книжкарні „С.-Б.“ при вул. Руській ч. 20, а в день виступу від год. 6 веч. при касі.

— **На допомогу політичним в'язням** аложили тості „Червоної Каліни“ на забаві 5. березня ц. р. у залах Народного Дому 128.20 зод.

— **З поштових містерій.** З книгарських кругів доходить до нас слушні нарікання, що поштова тарифа найбільш відбивається на друкованих словах, на часописах і книжках, себто на таких підприємствах, які сьогодні найменш рентовні. Підвищення тарифа на „друки“ при найменшій вазі з 5 сот. на 10 сот. (себто 100%) просто унеможливає козпортату малих друків, цінників, каталогів, та підкопує теж періодичну пресу, яка місцеві примірники не може оплачувати готівково, а мусить франкувати марками, як звичайні друки. Внаслідок того видавничий рух зовсім припиняється, а книгарі обмежуються з розсилкою реклами і каталогів до мінімум. Але є ще одна болячка у цій матерії. Загально прийнято, що книгарі і видавці, поштуючись старими каталогами, три зміни в їх книжок, поправляють ті ціни на каталогах і вищих на нижчі, або навпаки, а часом нововидану книжку дописують в каталогі чи то чорнилом, чи машинним письмом — (заголовок, автора і ціну). І що діється? Коли адресат бістає такий справлений каталог, кажуть йому на пошті доплачувати кількадесять сотиків, адже не приймає, каталог вертає назад і надають довідається на пошті, що доплата була наложена тому, бо там на каталогу „цось дописано“. Є це аномалія, яка не повинна мати місця на пошті, бо поправка ціни чи дописання нового твору до старого каталогу не є рівнозначне в приватною кореспонденцією, а є „друком“ в розумінні закону. Бувають можливості, що часом хтось свідомо чи не свідомо, викладаючи книжку, чи часопис викладає листа до середини, це роблять може не свідомо приватні особи, але годі поипускати, щоб ви-

давнича фірма, чи яке торговельно-промислове підприємство, яке розсилає сотки чи тисячі друків денно, забавлялося в приватну кореспонденцію з клієнтами через дописування приватних відомостей на сотках чи тисячах цінників! Такі містерії на почта, а саме хибна інтерпретація законів і приписів, та сапий бюрократизм, що приріджує мертвої букви припису, — спричиняє те, що почта з інституції, що має служити вигоді громадянства, перетворюється в інституцію, з якої громадянство користати не може...

— **З аномалій нашого життя.** Пишуть нам: П. М. Савур-Ципріянович, секретар бл. п. В. Липинського, який весь час емігрантського життя покійного разом з ним перебував, звернувся був до Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка з проханням набути посмертну гіпсову маску В. Липинського за зворотом коштів П виготовлення у висоті 7—8 австр. шілінгів. Однак дістав відповідь, що на закупню маски нема грошей. При цій нагоді зазначимо також, що бл. п. В. Липинському, дійсному членові Наук. Т-ва ім. Шевченка, ця установа не віддала останньої послуги: не вивисила на вістку про його смерть жалібного прапору і не дала жалібних оповісток...

— **Із краю хроніки.** Стрийський суд увільнив від вини та кари Василя Атаманчука, який стояв під обвинуваченням убивства Дмитра Клодницького в Ольхівці, долинського повіту, в жовтні 1931 р. — Коломийський реставратор Микола Турянский скінчив самогубством: причина — грошові труднощі та родинна незгода. — До львівської лічниць привезли з Глібович, бібреського повіту, залізничника Оси́па Каймовича. Його підстрілили у власному мешканні невідомі грабіжники. — Станіславський суд увільнив від вини та кари Михайла Остаюка з Чукалівки, станіславського повіту, злогодного вбивця свого вітчима. — Вчора розігнала станіславська поліція демонстрацію безробітних, підбурених якимсь незнайомим чоловіком під домішкою комітету допомоги безробітним.

— **Залізнична катастрофа на Познанщині.** На станції в Наклі зударився вантажний поїзд із поїздом, що маневрував на бічних рейках. Крім матеріальної шкоди було 11 залізничників раних, машиніст поїзду помер від ран у лічниці.

— **За гранату в устах рядовика.** Військовий суд присудив тиждець тюрми хорунжому КОП. Ст. Новацькому за нечувану поведінку з рядовиками. За найменші провини казав він рядовикам кидатися в болото, стояти кілька годин „на позір“ під крісом, обливав водою та казав носити гранату в устах тим рядовикам, що боялися гранат.

— **Ліндбергової дитини** ще не знайшли. Французська поліція влаштувала перевірку пристаней і берегів Франції, щоб зловити шантажистів, які вкрали сина Ліндберга, колиб вони причаляли до французьких берегів.

— **Після шантажистів.** Власник крамниці в Турні, стрийського повіту, Іваницький ще в лізі минулого року одержав несподіваний лист із домаганням 1000 зод. і загрозою підпалу його господарства, якщо не складе окупу. У другому листі погрожував невідомий „хтось“ смертю, але Іваницький не злякався цієї погрози та обезпечив себе та своє майно. Недавні невідомі „хтось“ поділи бензином дім Іваницького (його самого дома не було). Пожежа знищила ціле господарство, родина Іваницького ледви втекла від смерті в огні. Страті до 20.000 зод.

— **У кількох словах.** 5. березня ц. р. було в Польщі 349.271 реєстрованих безробітних. — Фабрика машин у Північній припинила виплати. — У Таренті (Френція) нагнали на римський цвинтар із часів імператорів, знайшли там кілька старогреческих гробниць і чимало

Проти гриппу, простуди

треба негайно вжити таблетки Тоголь, які усувають ті хоробливі об'яви. Нешкідливе для серця, шлунка та інших органів. Спробуйте і переконайтеся самі, але домагайтеся у власному інтересі лише оригінальних таблеток Тоголь. Є у всіх аптеках.

всього старовини. — Німеччина мала в січні ц. р. 722 мілья. марок доходів, 773 мілья. розходів. Дефіцит за 1931 і 1932 р. сягатиме 1.162.000.000 марок. — При кінці лютого було в Німеччині 6.128.000 безробітних. — До шведської Академії Наук прийшла петиція з 770 підписами визначних осіб, щоб призначити літературну нагороду Нобля.

— **Шедрий дар.** Наш земляк Мирон Сурмач, власник книгарні та склепу з музичними інструментами у Нью-Йорку, подарував на день до Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові новий фонограф для наукових цілей, вартості 3.200 зод. Управу Музею Н. Т. Ш. почувачється до милого обов'язку зложити йому на цьому місці щире подяку.

— **День 8. березня ц. р.** відбулося відкриття й посвячення нового магазину зуття М. Пеструхової, при Галицькій вул. ч. 11, який містився досі при вул. Підсудського 19. З огляду на першорядний товар і низькі ціни — поручає себе найширшим колам української клієнтелі.

— **Північні пописи елем. Музичного Інституту ім. Лисенка** у Львові відбулися в п'ятницю 11. березня в год. 4-тій попол. (нижчі і середні роки) в малій салі Муз. Т-ва, а в понеділок 14. березня в год. 8. веч. у великій салі Муз. Т-ва (середні і вищі роки) і в середу 16. березня в год. 4-тій попол. в малій салі (середні роки). Вступ вільний, програма 50 сот.

— **У концертному бюрі М. Трка** відбується 14. березня ц. р. мистецький концерт скрипака Ференса до Векселя.

— **З Українського Лікарського Т-ва.** 11. березня ц. р. в 19 год. у доміні Т-ва при вул. Костюшка ч. 5/1 відбується реферат д-ра Т. Е. Бурачинського „Вислід виборів до Ради Лікарської Палати“.

3 концертної салі.

Вечір пісень українських композиторів у виконанні Одарки Бандрівської.

Так різно маємо нині нагоду почути пісні нових українських композиторів, спеціально з Великої України, що влаштування цього вечора треба щиро привітати. Тим більше, що п. Одарка Бандрівська — це співачка інтелігентна, адумена і поставилася до свого завдання дуже поважно.

Програма вечора була складена так, що з першої частини почули ми пісні сучасних галицьких композиторів, а в другій — припідприємських. про чому ці останні виконувались у Львові — крім Степового — переважно вперше. З галицьких композиторів співала п. Бандрівська Людкевич „Оля після голоснянка“ і „Спи, дитинко моя“, Барвінського „Ой поля“, „В аїє!“, „Як люблю“, Кудрика „Пічка“ і Н. Нималковського „Життя“. З припідприємських: Степового „Рубіні“, „О, ще не всі умерли жалі“, „Не беріть із зеленого лугу“, „Гетьте думи“, Кошицького „А я у тай ходила“, „Коли почую“, Веркевіського „Три діточі пісні“ (не діточі, як помилюмо позволю у програмі!), Косенка „Вони стогли мовчки“, Наденка „Серце дівоче“ і на закінчення Ревуцького „Де ті слова“ та „Моя мила, премила“. Крім того як надалок відспівала вона дві пісні Лисенка: „Ой спілечка до стрічечки“ і „Тебе моя люблю аїє!“.

Наша співачка, що має доволі сильний і вже помітно вишколений голос з сильним драматичним забарвленням, старалася вжити в духу виконуваних творів та інтерпретувати їх по інтенції композитів. Може не всі пісні вийшли з її інтерпретації як слід, може в деяких були дрібні незотриманні, але в загальному п. Бандрівська виконала зі свого завдання наскрізь похвально. Від попереднього виступу вона безперечно сильно поступила, — особливо гарно виходять тепер у неї пісні. Якби так співачка полюбляла ще наatto частого у неї тремтіння, то голос її аискав би сильно на вирівнанні а повноті.

До успіху того гарного вечора причинилася ч могола наша півністка, п. Лад'я Герасимович-Барановська, своїм інтелігентним, дискретним акомпаніаментом.

Публика, на превеликий жалі, було обм'яць.

І. Н.

Ціни на білу у Львові.

„Маслосола“ павила збільш. стійка днів 9. III. 1932 р. за м'ясо експортне та десолове ціна 3.50 сот. за 1-тр. коло в 31—34 сот. за 2-тр. стійка 1.70 сот. за 1-тр. за 4.70—4.80

